

R E G É L Ő.

PESTEN Csötörtökön September 12^{kén} 1833.

Megjelen társával együtt hetenkint kétszer Vasárnap és Csötörtökön. Fél évi díja helyben 3 ft 12 xr boritéktalanul; postán 4 ft pengőben. Budapestiek évnegyedenként is válthatnak példányt boritéktalanul 1 ft 36 xr-jával. A' folyóírásnak egyes száma 24 xr; egyes kép 12 xr. p. p.

I. TÖRTÉNET ÉS ELBESZÉLLÉS.

A' szerelemföltő férj. *(Folytatás.)*

Egy alakban, melly az öszveomlott gunyhónál álla, férjemre ismerék; ki rettentő hangon kiálta-fel: „Ő meg-vagyon büntetve! gyalázatom meg vagyon boszúlva! a' hű-telen! a' gyalázatos! — Istenem! ó Istenem! 's még-is szerettem, még most-is szeretem őt! — Ábrázatja — ah! ez angyali ártatlanságot hazudott: de ha most mint angyal jelenne-is meg, még ezerszer kellene neki meghalni!“

Én hallám ezeket, 's halálborzadás fogá-el lelkemet. Ísmét elájulék, 's megmentőmnek vállára döltem. — Midőn újra magamhoz tértem, minden elcsendesedék; a' tűz elaludt, 's körültem minden setét volt. „Álom volt-e?“ kérdém magam körül tapogatódzva „'s hol vagyok?“

„Az én védelmemben, megmentett, 's ártatlanul meg-
gyilkolt kedves Fedorám!“

„Istenem! Gustáv! — mi ez? ó mi ez? — hol van Blanka? hol van leányom?“

„Ő karjaimon alszik, Fedora! — De nekünk innét el kell menni; hamar! különben a' két gyilkos visszajöhetne. Van-e ereje csak száz lépésnyire-is mehetni? — de nem!“ Erre egy sippal jelt ada, 's két ember ott terme, kik ágak-ból néhány percz alatt egy saroglya formát fontak öszve; mellyen engem elgyengültet az erdőből kivittek. Ezután gyalog mentem. Téged Blanka! Gustáv vitt karjain. Így értünk-el korán reggel egy gunyhót. Én csak éjjeli ruhá-zatomban levén, Gustáv öltözetét kelle felvennem. Ezután egy szánon a' legközelebbi városba értünk, hol addig ma-radtunk, míg számomra rendes férjfi öltözet készült - el. Ekkor sebesen menénk anyám jószágára.

Itt anyámnál, kinek házába titkon hozattam, tudtam-meg a' történt dolgoknak összefüggését. — Paulowna alkalmatoságot talála, minekelőtte elvitetnék, Gustávval szállani, ki férjemet követte jószágára. Ő mindent felfedezett, 's rettegett férjemnek vérszomjas szerelemföltésétől. Minden lépteire vigyázott. Követett minket, midőn Horrberggel elutaztam. Már az előtt látta a' készüléteket Paulowna atyjának gunyhójánál, melyet uj szalmával fedtek-be, hogy jobban éghessen. Gustáv követett minket távulról egész a' gunyhóig. Hallá férjem beszélgetését az öreg szolgával meggyilkoltatásom felől; 's minekelőtte ezen ijedségéből magához térne, a' gunyhó már lángba borult. Férjem, szolgájával a' kocsin, elsietett, 's Gustáv megmentőm lett. — Ezt Gustáv beszélte-el nékem 's anyámnak. „Fedora Horrbergre nézve meghalt — így folytató szavait — ő Fedorának gyilkosa. Én eskümet megtartottam; 's én vagyok Fedora megmentője.“

Én Gustávnak karjai közé omlottam; de anyám nem szólla. „A' mit Gustáv kíván — monda végre — az esztelenség.“

„Én — monda Gustáv — semmit se kívánok, a' mi Fedora akarataival ellenkezik; de Fedorának holtan kell maradni. Ha kegyed leányát Horrbergnek vissza adja, ő másodszor-is megöli; 's én, minekelőtte gyilkos kezeit ezen drága élet ellen felemeli, mint egy vad állatot lövöm-meg őt: azután nem bánom, huzzoljon engem vesztőhely-re a' kegyetlen törvény. — Én tudom mit kívánhatnék, de most nem kívánok semmit.“

„Mit kívánna kegyed Gustáv?“ kérdé anyám.

„Adja nékem Fedorát; ki velem ha nem mint hitvesem, legalább mint tesvérem jőjjön német'országba. Innét, ezen rettentő embernek közeléből néki elkell távozni.“

Én némán ültem ott, anyám sirt, de semmire se határozható magát. Így maradtunk mi ál név alatt anyám házában egy hónapig. Ekkor érkezett-meg Horrbergnek levele, mellyben anyámnak az én 's a' te, utazás közben történt, halálodat jelenté.

Ez anyámat határozatra bírta. Kezemet Gustáv kezébe tevén: „Reszketek, — ugymond — attól, a' mit teszek;

mert férje még él; 's nincs tőle törvényesen elválasztva. Nem az emberektől reszketek, nem ezen embertelen zsarnoktól. Nem Gustáv! nem Fedora! — Az Isten volt megmentője 's oltalmazója gyermekemnek, 's az enyim-is, midőn még ártatlanok valánk. Az Istentől rettegek én! mert bűn az, hogy te, másnak hitese, idegennek adod kezedet. Mi ezen órában oda adjuk ártatlanságunkat, egyetlen fegyverünket az emberek kegyetlenségei ellen, egyetlen reményünket az égnek oltalmában. De ti úgy akarjátok, 's én más utat nem találok. — Én soha se szünök-meg rettegni.“

„Nem vagyunk-e mi ártatlanok?“ kérde Gustáv.

„Fedora ártatlan volt, én-is az voltam; de Gustáv nem: mert ő hivta-ki a' sorsnak reményeit; 's a' sors a' kihívást elfogadá. Mi ártatlanok valánk, de többé már nem vagyunk.“

„Azok akarunk maradni tovább-is—felelék én anyám szavaira — én szeretem Gustávot, 's most őt ezerszerte forróbban szeretem. Ő engem megmentett; ő az én Blankámat megmenté; de Horrberg csak férjem. Én ártatlan vagyok, 's az akarok maradni. Ó Gustáv! Fedora ártatlan marad.“

Merőn 's szótalánul tekintte reám, azután kezét nyujtva így szólla: „Én megesküdtem Fedora, hogy tied leszek; de arra nem, hogy téged kénszeritselek. Fedora maradjon ártatlan, ha ő ezt nevezi ártatlanságának.“

„Ez Fedora ártatlansága — mondá neki anyám — ó ne okozzon földi fájdalomon kívül még más fájdalmat-is az anyai szívnek! Fedora anya! Ő így gyermekeinek javáért tiszta lélek-ismerettel könnyöröghet az Istennek; a' mit nem tehetne, ha anyai szívét bűn terhelné. Az anyai szeretet több a' férjfiúi szeretetnél; az erkölcs és ártatlanság több mint a' szerelem és szerencse.“

Mi egymást megöleltük, 's Gustáv mindon kívánságai-val felhagyott.

Titokban éltünk anyám házánál; én férjfi ruhában, te Blanka! egy német országi atyámfijának neve alatt: a' legnagyobb előlátással eltitkolva személyünket. A' jószágot, mellyen anyám lakott, nem sokkal halála előtt vette atyám; 's így minket senki sem ismert.“

Anyám Horrberghez utazott, hogy megtudja, nem sejdíti-e megszabadulásomat. A' legnagyobb kedvetlenségben,

i a

lélekismeretének mardosásai, 's azon legkinzőbb kétsége közt, vallyon igazán bűnös voltam-e, — találta őt. Paulowna ismét házában volt, kit magához vissza hivata, 's ki urának kegyetlen tette felől semmit se tudott. Férjem azt hiresztelé, hogy leányom utközben a' himlőben holt légyen meg, 's ezen gerjedett fájdalom okozta volna halálomat. Ezt minden ember hitte, 's az ő szomorúsága-is igazolá. De minden nap kérdezte Paulownát, ha' engemet Gustávval egyedül lenni látott-e? Paulowna mindig esküvéssel bizonyítá ártatlanságomat. Ő ezt végre elhitte: de annál nagyobb volt kétségbeesése tudván, hogy ártatlan hitvesének légyen gyilkosa.

Szomorú sorsa iránt nem minden részvétel nélkül tért anyám vissza. De nekünk annál inkább kelle magunkra vigyázni. Én azt kívántam, hogy Gustáv anyám házát hagyja-el; mert ah! az ő szóotalan szerelme több volt a' szavaknál; 's végre anyám-is engedékenyebb lett iránta. — Ő házunkat elhagyá, 's csak néha jött látogatásunkra; de boldogtalan szenvedélye egyenlő lánggal loboga melljében.

Anyám ismét Horrberghez utazott, fiamnak látogatására. Horrberg elszáradt, komor 's néma volt. Azon helyen, hol a' gunyhó álla, egy sirkövet emeltete az ő meggyilkolt hitvesének, 's mellé egy sirt ön maga számára ezen felirással: „Nyugodalom! Engesztelés!“ E' mellé egy kis gunyhót épített, hol nyárban gyakran egész hétig-is tartozkodék. Azt, kié légyen a' sirkő, senki se tudta.

Egy esztendő mulva vette anyám Horrbergnek ezen levelét: „Anyám! én meghalok; de egy szerencsétlen titok nyomja lelkemet, mellyet kedves anyámnak akarok felfedezni. Ó jőjjön kedves anyám! 's könnyitse-meg végpillantatát azon ember megmérgezett 's gyászos életének, kit egyszer fijának nevezett!“

Anyám ezen meghívásra hozzá ment; 's őt a' sirkő-melletti gunyhóban, mint egy álomnak árnyékát, elfogyva, halaványan, 's csaknem haldokolva találta. Nem a' szomorúság 's fájdalom, hanem leesése a' lóról egy farkas verembe volt oka közel halálának. Anyám a' gunyhóban nála

marada, reszketvén vallomásától, 's még inkább rettegvén attól, mit keljen neki felelni.

Egy reggel anyámat a' sirkőhöz vezette; mind ketten annak márvány alapjára ültek. — „Ó anyám! — így kezde Horrberg tompa hangon szóllani — Fedora már korábban szeretett egy Németet. Ez kinoz engemet. Hiszen ő már meghalt! mondja-meg tehát nekem az egésznek össze-függését.“

Erre anyám elbeszélé, hogy én Gustávnak voltam szánva; tudtára adá utazásunkat német országba, ismeretséget Gustávval, szerelmünket, 's elválásunkat.

„Ah! — sohajta-fel férjem — ne hagyjon engem sokat kérdezni, mert minden lélekzet üres mellemből, egy órai életembe kerül. Láttá-e őt ismét Fedora?“

„Igen, ő látta; mert Salborn megesküvék felhevülésében, hogy Fedorát soha se hagyja-el. Ők ismét látták egymást a' menyegző előtti estve. De Fedora őt elutasítá. Fedora hű volt férjéhez. Erre én ezen sirkőnél esküszöm!“

„Ő hozzám hű volt? Fedora hű volt? — akkor én . . . De ezen Salborn vele mint asszonnyal-is beszélt!“

„Az igaz, Horrberg! egy zsidónak alakjában, három király napján. Akkor midőn Horrberg — ő az Isten bizonyosága Fedorának — az ő hűségét féltékenységgel olly rettenetesen kinozta. Salborn megesküvék, hogy Fedorát megszabadítja, ha ő akarja. De Fedora nem akarta, 's őt a' vidékről elküldé.“

„Elküldé, a' kedveltet; 's én féltékenységgemmel kinzottam őt, 's Fedora ártatlan volt? anyám! ő ártatlan volt?“

„Az volt! — Mikép tehetem e' felől bizonyossá?“

„Esküdjék-meg erre ezen hanyatló életénél kinzott szívemnek; itt a' siromnál! — ó bár csak tudnám anyám! mitől retteg, mitől reszket, 's mi hozhatja-ki lelkéből az igazságot. Csak igazságot akarok ezen kérdésre: ártatlan volt-e Fedora? — Ó tudom én anyám, hogy az ember teteti az igazságot; de gondolja-meg, lelkem, mint a' pokol-béli lángok közt, úgy szomjazik a' kétségtelen igazság után. Gondolja-meg ezt! 's gondolja-meg, hogy az Isten hallja szavait; és a' hazugságot, a' legkisebb tettétést unokájin boszúlja meg. — Ártatlan volt-e Fedora?“

„Ezen könnyekre fiam! az Istenségnek sent valóságára! unokáimnak éltök 's szerencséjekre esküszöm! Fedora ártatlan volt!”

„S én voltam gyilkosa!” kiáltá férjem, 's lerogyott a sarkó elébe. *(Végzet következik.)*

II. N É P I S M E R T E T É S.

A' S z é p s é g h a z á j a. *(Folytatás.)*

Europában főkép a' szelidebb görög és olasz éghajlat alatt divatozik az asszonyi Szépség. — A' török háremekben levő görög Szépek néha a' georgiai és czirkasziaiaknak-is elejekbe tétetnek. A' legszebb görög nők Jóniában vannak, 's Belon nem győzte át-utaztában igéző alakjokat, fejeér bőrüket 's eleven fris színöket eléggé csudálni. Kis Ázsia kivált magosabb fekvésű tartományban és szigetein-is átaljában szépek az asszonyok. A' Chios szigetek legbájlóbbak, 's megláttakkor az utazó azon időkre érzi magát vissza varázsolva, midőn ezen szigetnek személyes Szépségei a' festőknek és szobrászoknak legtökéletesebb mintákat szolgáltatottak. A' görög asszony-fők tojás-kerekdedsége átaljában most-is a' Szépségnek legidomossabb mintája. *(Folytatás következik.)*

III. JELES MONDÁS.

Ki Boldog?

Boldog, ki a' világnak
Távul zajos veszélyes
Csalóka tengeréből,
A' csend lakó helyében
A' gondatlan magányban
— — — — — él.
Boldog, ha kedvesének
Majd lángoló szeméből

Látszik öröm-mosolygás,
És gyenge rózsza arczán
Szépsége a' tavasznak
A' kellemes tavasznak
Találtatik lefestve.
Boldog, ki kedvesének
Szemérmetes szavából
Halhatja ezt: szeretlek!

Kovács Tam. közli T a y.

Jóság. Nagy része a' jósnak, jóvá akarni lenni.

Seneca 34-ik levelében.

Viselet. Millyennek akarsz látszani, olyan légy.

Socrates.

IV. K Ö L T É S Z E T.

Éjjéli elválók.

Nyugtalanul várja Bátor
 Az éjjel csend-óráját,
 Hogy kebléhez szoríthassa,
 Utólszor — most Izáját. —
 Ók! egymásért rokon - tüzzel
 Szerelmökben égének,
 És egymásnak már régenten
 Örök hitet eskvének!
 Hajh! de Csákánd Iza atya —
 Bátorhoz mindig kemény,
 Iza egyetlen lányának,
 Szerelmében gát, bár vén:
 Ma, hogy Iza kezét kérte
 Bátor — égvén kebele:
 Ma az atya hevültében
 Neki imigy felele:
 „Mindig gyűlölt ellenségem
 Fija Te, csak egyetlen,
 Mert Leányom megkimélni,
 Nem tudád Te kegyetlen!
 Mért ostromlád szerelmeddel?
 De ti soha egymással
 Boldogságban nem lehettek,
 Köss hát szerelmet mással.
 Távozz! kiméld-meg házamat;
 Mert célodd el nem éred,
 Inkább ki fog ereidből
 Folyni csábító véred!!“
 Mélyen sérté Csákánd szava
 Bátor érező szívét,
 'S csak még egyszer! utóljára —
 Látni vágya öhivét!
 „Aztán — ugymond — Isten hozzád!
 Kevély ura e' várnak,
 És örökre több határok
 Tőle messze elzárnak.“
 De im! éjfelt üt az óra
 'S Iza gyászba öltözött,
 'S a' bíbor szín szép arczáról
 Egészen elköltözött!
 Megjelen a' kedves helyen!
 'S Bátor megyen elébe,
 És őt a' régen várottat
 Zárja hevült ölébe! —

Soká néma ölelésben
 Szíveik így édelnek
 Mig nem — boldog érzetekből
 Megtérve így beszélnek!
 „Hát egymástól el kell válnunk,
 Ez-e sorsunk végzete? —
 'S elnémulnak; de Bátornak
 Csillapulván érzete,
 Imigy zengi vég bucsúját:
 „Minthogy sorsunk akarja,
 Szerelmünket örök lepel
 Örökre hogy takarja!
 El választhat ugyan minket
 Egymástól el — örökre!
 De szívünkben szerelmünket
 Nem, teheti ő tünkre
 Atyád, Kedves! megtilthatja
 Hogy lássalak tégedet,
 De azt soha nem mondhatja,
 Ne imádjam szivedet.
 Esküszöm im Izám néked
 Az egy élő Istenre,
 Örökké hogy leszek hived,
 Szerelmemre, 's mindenre! —“
 Iza szinte elrebegete
 Szerelméről esküjét,
 'S által adta zálogául
 Bátornak — a' gyűrűjét.
 Ki most forrón megölelve
 Hév csókjait hintette,
 És örökre bucsút mondvá
 Válásukra intette!
 'S válnak immár — szivrepedve —
 De most Csákánd megjelen!
 'S mondja mélyen illetődvé:
 „Bátor maradj e' helyen!
 Szerelmetek meglágyítja
 Elfásult kőszívemet,
 Tanújaul, hogy meghatá
 Im! fogjad itt kezemet!
 A' végbucsu, láttam miként
 Érdeklé hű szívetek!
 Nem ellenzem már szerelmed —
 Boldogok hát legyetek!!“
 O x e l M i h á l.

V. VILÁGI TELEGRAF.

Furesa kívánság. Valamelly párisi napszámos egy cipőstől (Schuhmacher) zsebórát lopván azt azonnal egy kereskedőnek eladta. Midőn a' tettet felfedezék, egész készséggel ment-el a' rendőrséghez, 's mondá, hogy neki ellenálhatlan vonzódása van a' lopásra 's azért kérné becsukatását, még pedig élte fogytáig; egyébiránt már ugyis esztendeig ült, 's most azt folytatni kívánná, és fogadja, hogy szorgalmasan dolgozand 's magát mellette jól érzendi. — Kérése elfogadtatott.

Ökölvita. Angoly országban nem régiben két férjfiú párvia dalra hivatkozték; de nem pistolyra, se kardra, hanem — ököltre. Burke, mint már lapjainkban említők, Byrne-t halálosan megöklözték 's Burke akkoriban gyilkosnak ítéltetett; de a' legújabb hírek szerint — fel szabadítottatott a' halálos ítélet alól.

Rövidlátó ló. Brüsszelben egy idő óta igen szép szürke lovat láthatni, melly szemein rövid látása végett szemüveget hordoz. Ugy látszik, hogy már nem sokára a' lovaknak-is lesznek különös opticusaik.

VI. NEVETTETŐ PILULA.

Egy táncmulatság után M. ur előtalálja az utszán F. asszony-ságot 's így szólítá-meg: „A' tens asszony tegnap ugy-e későn dült Morpheus karjai közé?” F-né végig nézván M. urat így felele: „Az ur csalatkozik, én Morpheus urat nem-is ismerem. Mórítz.

N. ügyész Budára sietvén dolgait végezni, midőn a' hidon keresztül menne, egy a' hídőnél álló polgár így szolla: „Nem csudálom, ha az ügyészek okosak, mert még a' legnagyobb hévségben-is prémes kalpagot viselnek azért, hogy eszök ki ne párologhasson.

Sicher.

„Mi óta vagy már itt?” kérdé éppen a' világ történetét magyarázgató falusi iskola mester egy jóval az iskolák megkezdése után beiratott szűrös tanítványát. „En csak Krisztus urunk születésétől fogva vagyok itt — felele ez — de János bátyám már a' világ terem-tésekor itt volt.

Nagy Ignátz.

S z ó r e j t v é n y .

Kincsbe' vagyok, — mindent melly volt, 's van rejtve magamban,
Emberi mív által lehetek hasznodra, ha jól értsz.
Föld, vizek, és hegyek-is húzott elsőimet adják,
Fájdalmad szomorún ömleszti-ki vége hagyottan.

Miskolczy István.

Előbbi rejtvény: 1) Fiastyúk csillaga. 2) Kaszás csillag.

Szerkezi Róthkrepf Gábor, halpiarcz 86 szám.

Nyomt. Trattner-Károlyi urak utszája 612.